

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 38/2024)

София, 9 октомври 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 03.10.2024 г.	3
1.1	Реколта от слънчоглед и царевица за зърно.....	3
1.2	Площи и производство на тютюн.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	5
4.	Цени	6
4.1	Зърнени и маслодайни култури	6
4.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 03.10.2024 г.

1.1 Реколта от слънчоглед и царевица за зърно

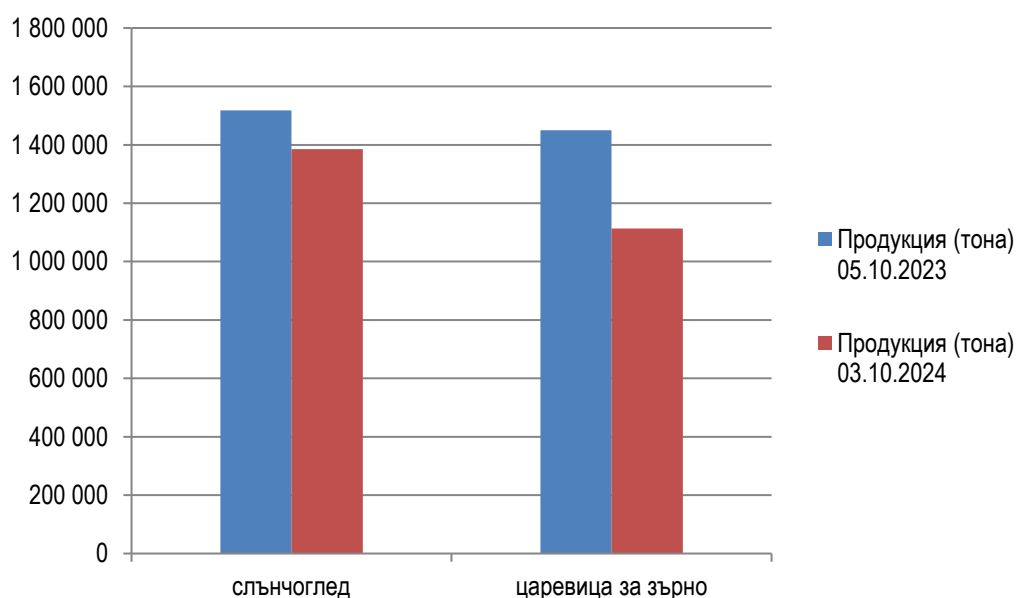
Независимо от по-ранния старт на жътвата на слънчоглед и царевица за зърно през настоящата година, оперативните данни към 3 октомври сочат изоставане на продукцията от двете култури съответно с 8,8% и 23,2% спрямо същия период на 2023 г. Това се дължи на съществено по-ниските средни добиви от декар, в резултат на сухото и горещо време през лятото на 2024 г.

Реколта от слънчоглед и царевица за зърно към 03.10.2024 г., ха

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
слънчоглед	860 068	921 805	799 369	889 847	1 518 176	1 384 862	190	156	7,2%	11,3%	-8,8%	-17,9%
царевица за зърно	535 234	510 421	346 851	413 317	1 449 617	1 113 821	418	269	-4,6%	19,2%	-23,2%	-35,6%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Продукция от слънчоглед и царевица за зърно към 03.10.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Съчетанието от по-голям размер реколтирани площи и по-високи средни добиви води до сериозен ръст на годишна база на производството на тютюн от типовете „Виржиния“ - със 72,3% и „Бърлей“ – с 45,2%. Събраното количество Ориенталски тютюн е с 11,6% под нивото отпреди една година.

Площи и производство на тютюн към 03.10.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 282	2 083	2 282	2 083	3 505	3 097	154	149	-8,7%	-8,7%	-11,6%	-3,2%
Тютюн-Виржиния	431	469	371	469	473	815	127	174	8,8%	26,4%	72,3%	37,0%
Тютюн-Бърлей	140	192	139	192	283	411	204	214	37,1%	38,1%	45,2%	4,9%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към началото на м. октомври 2024 г. продукцията от краставици, домати, пипер, дини и пъпеши, отглеждани на открито, надхвърля миналогодишната с между 5,6% (краставици) и 60,5% (дини). За това допринася увеличението на засадените площи с посочените култури, като при дините, пипера и домати се отчита и повишение на средните добиви от декар. Засега значително по-малко са прибраните количества картофи (с 15,8%) и зеле (с 51,5%). Слабо намаление се наблюдава при реколтата от ягоди (с 1,8%).

Общото производство на оранжерийни домати за периода от началото на 2024 г. досега се свива с 31,2% на годишна база, а това на оранжерийни краставици – с 11,6%.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 03.10.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	7 483	6 629	4 922	4 235	78 954	66 481	1 604	1 570	-11,4%	-14,0%	-15,8%	-2,1%
Зеле	1 410	1 469	496	291	9 801	4 757	1 976	1 635	4,2%	-41,3%	-51,5%	-17,3%
Дини	3 653	5 643	3 634	5 631	76 651	123 048	2 109	2 185	54,5%	55,0%	60,5%	3,6%
Пъпеши	2 879	3 344	2 761	3 252	26 468	28 496	959	876	16,2%	17,8%	7,7%	-8,7%
Пипер на открито	2 248	2 277	2 147	2 174	31 476	33 417	1 466	1 537	1,3%	1,3%	6,2%	4,8%
Домати на открито	2 151	2 552	2 129	2 504	47 227	63 245	2 218	2 526	18,6%	17,6%	33,9%	13,9%
Краставици на открито*	380	478	378	476	7 062	7 454	1 868	1 566	25,8%	25,9%	5,6%	-16,2%
Ягоди на открито	883	856	872	837	5 960	5 851	683	699	-3,1%	-4,0%	-1,8%	2,3%
Домати в оранжерии	533	520	512	480	53 959	37 118	10 539	7 733	-2,4%	-6,3%	-31,2%	-26,6%
Краставици в оранжерии	425	420	406	389	47 032	41 588	11 584	10 691	-1,2%	-4,2%	-11,6%	-7,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

* Включва и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Отразявайки най-вече по-големия размер реколтирани площи, на този етап прибраните количества ябълки, сливи, малини, грозде (десертно и винено), круши, праскови и орехи бележат ръст в границите от 1,4% (ябълки) до 82,9% (орехи) спрямо година по-рано. При почти всички от посочените култури (с изключение на виненото грозде и ябълките) се наблюдава и увеличение на средните добиви от единица площ.

Площи и производство от трайни насаждения към 03.10.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	05.10.2023	03.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 288	4 125	1 587	1 828	13 615	13 805	858	755	-3,8%	15,2%	1,4%	-12,0%
круши	572	623	352	442	1 741	2 377	495	538	8,9%	25,6%	36,5%	8,7%
праскови	1 765	2 539	1 761	2 538	12 098	18 226	687	718	43,9%	44,1%	50,7%	4,5%
сливи	8 985	9 237	8 575	8 837	51 631	54 657	602	619	2,8%	3,1%	5,9%	2,8%
кайсии	-	2 878	-	2 877	-	16 109	-	560	-	-	-	-
орехи	8 569	8 792	1 334	2 392	1 099	2 010	82	84	2,6%	79,3%	82,9%	2,4%
малини	1 752	1 737	1 628	1 720	5 384	6 375	331	371	-0,9%	5,7%	18,4%	12,1%
лозя винени	29 542	28 520	16 668	24 586	79 982	109 860	480	447	-3,5%	47,5%	37,4%	-6,9%
лозя десертни	2 704	2 600	1 939	2 397	9 043	11 500	466	480	-3,8%	23,6%	27,2%	3,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

2. Есенна кампания

В ход е сеитбата на основните есенни култури за реколта ` 2025. Към 3 октомври 2024 г. засетите площи с пшеница и ечемик са съответно с 34,4% и 18,5% повече на годишна база. Незначително увеличение е налице при площите с маслодайна рапица (с 2,1%) и ръж (с 0,3%). Единствено сеитбата на тритикале изостава - с 68,1%.

Засети площи с есенници към 03.10.2024 г. (ха)

	05.10.2023	03.10.2024	Изм., %
пшеница	18 258	24 538	34,4%
ечемик	3 271	3 875	18,5%
маслодайна рапица	51 786	52 860	2,1%
ръж	331	332	0,3%
тритикале	320	102	-68,1%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в

Бюлетин № 37/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юли 2024 г.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 2 октомври 2024 г. се отчита леко седмично поевтиняване на слънчогледа (с 0,3%) и ечемика (с 0,9%). Изкупните цени на хлебната и фуражната пшеница се покачват с по 0,6% на седмична база, а тази на царевичата остава без промяна.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 02.10.2024 г., лв./тон без ДДС

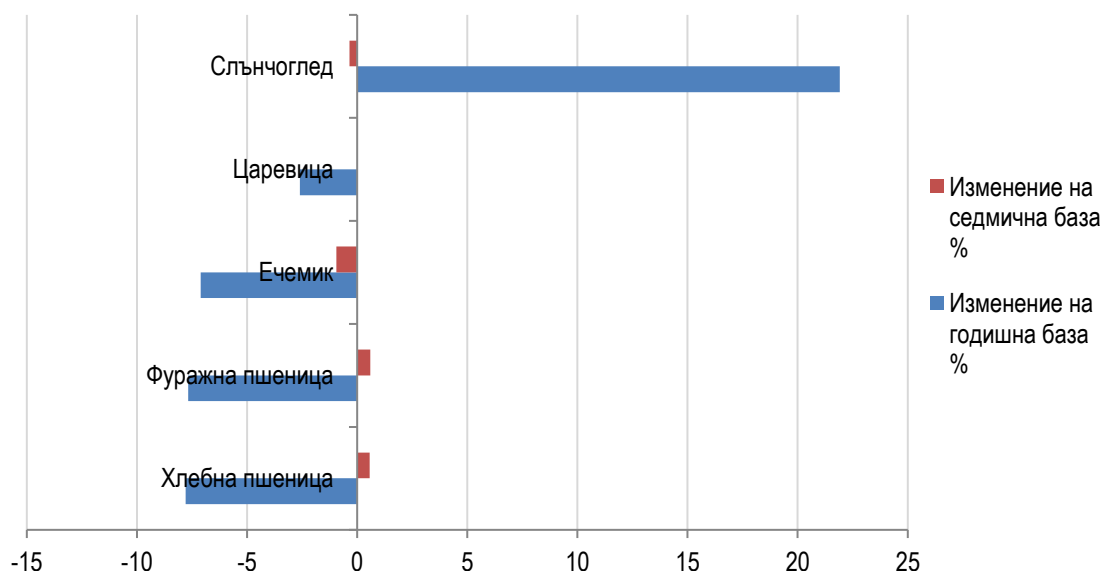
	04.10.2023	25.09.2024	02.10.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	385	353	355	-7,8	0,6
Фуражна пшеница	365	335	337	-7,7	0,6
Ечемик	338	317	314	-7,1	-0,9
Царевица	385	375	375	-2,6	0,0
Слънчоглед	712	871	868	21,9	-0,3
Рапица	*	840	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Основните зърнени култури се търгуват в рамките на 2,6% (царевица) – 7,8% (хлебна пшеница) по-евтино, отколкото по същото време на миналата година, докато цената на слънчогледа бележи ръст от 21,9%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 02.10.2024 г.

4.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на зелето, пипера (зелен и червен), десертното грозде и дините на тържищата в страната нарастват с между 1,9% и 10%. На по-ниски цени се предлагат пъпешите (с 2,3%), картофите (с 2,5%) и оранжерийните краставици (с 6,1%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 04.10.2024 г., лв./кг

	06.10.2023	27.09.2024	04.10.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,30	1,18	1,15	-11,5	-2,5
домати (оранжерийни)	3,57	*	3,27	-8,4	-
домати (открити площи)	*	1,75	*	-	-
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,15	3,14	2,95	37,2	-6,1
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,63	1,68	1,75	7,4	4,2
пипер (червен)	1,93	1,87	2,04	5,7	9,1
зеле	1,09	1,08	1,10	0,9	1,9
дини	0,98	0,50	0,55	-43,9	10,0
пъпеш	1,83	1,33	1,30	-29,0	-2,3
праскови	*	2,33	*	-	-
череш	*	*	*	-	-
ябълки	*	*	1,63	-	-
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	2,33	2,21	2,31	-0,9	4,5

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Сравнението с аналогичния период на миналата година сочи сериозно поевтиняване на дините и пъпешите – съответно с 43,9% и 29%. По-умерено намаление на годишна база бележат цените на едро на картофите (с 11,5%), оранжерийни домати (с 8,4%) и десертното грозде (с 0,9%). Същевременно, оранжерийните краставици са поскъпнали с 37,2%, а зелето, червеният и зеленият пипер – в рамките на 0,9% - 7,4%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 04.10.2024 г.**

